

L I L I R A J T

PLES
sa
TIGROM

Prevela
Dijana Radinović

■ Laguna ■

Naslov originala

Lili Wright

DANCING WITH THE TIGER

Copyright © 2016 by Lili Wright

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Džonu Bahoriku,
koji me doveo u Meksiko,
i Lejli, Sari i Mercedes,
koje su mi pobudile želju da ostanem*

„Čak i u sirotinjskim kvartovima Meksiko Sitija, delići palog
Astečkog carstva i dalje se pojavljuju.“

Kreg Čajlds, *Ko nađe – njegovo*

PROLOG

HARATELJ JE ZAKOPAO po pećini sa strašću ljubavnika. Tre-sao se dok je kopao na spidu i pevušeći proklinjao žene i drogu. Smrdeo je. Primetio je to, pa zanemario kao što je primećivao i zanemarivao vlagu u vazduhu, posekotine na člancima prstiju, prašinu i znoj što su mu prekrivali kožu kao krzno. Slabići bi kukali da ih bole kolena, kičma. Pičkice. Ali on je, kad bi se uradio, mogao satima da radi a da se ne pogubi, da ne prekine zbog gladi i ne poklekne pred ječanjem astečkih duhova. Sve što je u životu važno zakopano je, sakriveno, izgubljeno, u strahu da pokaže svoje pravo lice. Malo ljudi ima hrabrosti ili mašte da kopa.

Kristofer Medoks je bio daleko od kuće, Amerikanac u Meksiku, propali student što kleči na zemlji, svetac. Religiju svuda možeš da nađeš. Pre dva dana mistrija mu je udarila u ivicu urne ili krune, antikvitet dovoljno vredan, nadao se, da ga odnese čak u Gvatemalu, gde je droga jeftinija od manga, gde te žene dočekuju s vrućim tortiljama i kozom. *Gva-te-ma-la*. Svi ti meki slogovi koji označavaju samo viseće ležaljke i pesme. Haratelj. Tako je sebe nazvao. Alter ego,

dvojnika, senka na mesečini – junak priče koja je otpočela kad je skroman čovek iz Divajda u Koloradu iskopao blago koje mu je spaslo život.

Čeona lampa mu skliznu. On je podiže. Graške znoja su mu se ledile u električne perle poput krune na čelu. Pod zemljom mnogo toga može da pođe po zlu. *Apokalipsa. Asfiksija. Popokatepetl. Pećina koja se uruši.* Svakog časa mogu da ga zaskoče *pinches federales**. Uzeo je da struže istrošenom četkicom za zube gledajući kako se kamenje otkriva kao striptizeta. Seks mu nije izbijao iz glave. Kopao je kroz vreme, kopao je kroz smrt. Koža ga je svrbela od nervoze, od buba što mile po njemu, jeze od mraka, od uzbuđenja pronalaska.

Krajičkom oka opazio je senku. Pripijena uza zid, pri-lika, prikaza: na ispucalom stenju zatitra mu ogrubelo lice njegove majke. Pružila je ka njemu pegavu ruku, pokušala da ga izvuče iz ambisa. Haratelj se steže u grudima od te nove agonije. Zgrabio je ašov i zario ga u zemlju ne mareći šta će polomiti. Samo je hteo ono što mu pripada. Sada. *Ahora. Dá-me-lo.***

Anđeo uzdahnu. Đavo se ugrize za usnu. Starina se otki-nula, pet stotina godina astečke istorije palo mu je u izubija-ne šake. Haratelj se svali na pete opijen od sreće, mrmljajući *Isuse slatki* pošto nije više bio sam u pećini. U njega je zurilo lice, tirkizna maska sa samo jednim okom.

Pohrlio je u Meksiko Siti igrajući na kracima zvezde. Dok je taksi tutnjao Reformom, njihao je masku u krilu, milovao ispucalo lice, ludu galaksiju zelenog i plavog. Usta su joj bila

* Šp.: Jebeni federalci. (Prim. prev.)

** Šp.: Sad. Daj mi ga. (Prim. prev.)

nakežena sa zubima izrađenim od školjke, sasvim celim. Na čelu su joj bile sklupčane dve zmiје. Jedno oko joj je nedostajalo. Drugo je bilo zatvoreno, što je značilo da je maska bila napravljena za mrtvaca.

Došlo mu je da zaurla. Došlo mu je da zaigra salsu u snobovskim antikvarnicama Zone Rose, da otcupka u antropološki muzej i vidi zaprepašćenje službenika kad shvate da je prašnjavi *gringo** bez prebijene pare u džepu pronašao nacionalno blago. Ali više od divljenja, više od novca i ljubavi, bio mu je potreban fiks.

Taksi ga je dovezao do sigurne kuće. Jezivo mesto. Logor za *cholos*** i gangstere, trezor za pare od droge, groblje za zlosrećne, koje iseckaju kao salatu, pa bace u masovnu grobnicu čiji smrad nosi vetar. Zvali su to sigurnom kućom, ali tamo niko nije bio siguran. Haratelj je na kapiji pokazao svoj prepoznatljiv mobilni telefon, jedinu vrednu stvar koju je imao. Rejes je plaćao telefonski račun. Njegovi ljudi morali su u svakom trenutku da mu budu dostupni. Na ulaznim vratima, Feo, ljudska konzerva piva, nape nabildovane mišiće. Alfonso mu proviri preko ramena, na prstima, u patikama. Tip je bio toliko istetoviran da mu odeća nije bila potrebna. Reč nažvrljana iznad usne tvorila je nečitke brkove.

Haratelj pruži masku.

Feo je prevrnu, podrugljivo se nasmeši, ponudi mu hiljadarku.

Haratelj zgroženo odmahnu glavom. – Treba mi deset puta toliko.

– Ti kopaš. Mi određujemo koliko vredi.

* Izraz koji označava Amerikance. (Prim. prev.)

** Izraz koji je prvobitno označavao Latinoamerikance sa indijanskom krvlju, a danas najčešće siromašne Meksikance, pripadnike bandi. (Prim. prev.)

U njemu navre bes. Glupi pohlepni *menso**. Kao da njegov rad ne vredi ništa. Istorija ne vredi ništa. Ništa nije vredno sem njihove sledeće pošiljke droge preko granice. Želeo je da razgovara s nekim sa IQ-om.

– Pusti me da pričam s Rejesom.

Feo se naceri. – Niko ne priča sa Rejesom. Niko čak i *ne vidi* Rejesa.

To je bila istina. Za tri godine haratelj se nijednom nije sreo s čovekom.

Narko-bos je neprestano bio u pokretu, svakog dana nova lokacija, novo lice. Potkrovlje u Masatlanu. Kanalizacija u Huarezu. Čovek s milion lica: prevarant, hipster, javni pravobranilac. Priča se da mu pravo lice liči na staračka muda. Ljudi su ga iza leđa tako i zvali: El Pelotas. Nije imao pola desnog uha. Rejes se visoko uspeo, patrón koji je sebe smatrao kultivisanim, skupljao antikvitete na tone, obožavao otvaranja izložbi i roze šampanjac. Pojavljivao se na ranču, bacao deci zlatno prstenje. Umeo je kao mađioničar da učini da ljudi nestanu, da preseče ženu napola.

– Kaži Rejesu da imam nešto. Reci mu da vredi njegovog vremena.

Feo se zlobno naceri, rad da vidi kako će proći taj debakl.

– O, *pa dobro* onda, uđi. Otvorio je vrata i propustio ga u hodnik sa spiralnim stepenicama. – Kazaću gazdi da njegov omiljeni pećinar mora hitno da ga vidi. Raskomoti se. Popij nešto.

Haratelj je stajao u polumraku sa Alfonsom. U sobi pored, dva jadna kauča stajala su ispred najvećeg televizora na svetu. Haratelj je držao masku preko prepona, primetio je napukla blindirana prozorska stakla. Meci su ispaljeni unutra.

* Šp.: Glupan, budala. (Prim. prev.)

Alfonso zapali cigaretu, izbací dim. – Ti si teška budala.
– *Regálame un tabaco, compa.**

Alfonso mu baci paklu i upaljač. – Poslednja želja samrtnika.

Svi su se tu smešili, ali niko iskreno. Koraci na stepenicama. Dvoje ljudi. Prva prilika stade na odmorištu, leva ruka joj na gelenderu, desna u džepu, drži pištolj. Rejes je bio sitan čovek, krivonog, nalik žabi, prsat. Bio je zadihan. Nosio je usku crnu trenerku i zlatan pončo. Slameni šešir sa roze trakama skrivao mu je skoro celo lice. Neka domorodačka mešavina. Haratelj je živo zanimalo Rejesovo uvo, ali je oborio pogled, ugrizao se za obraz.

– Hteo si da me vidiš? – Rejesov glas bio je smiren i hladan.

Haratelj izvede nekakav naklon, pruži mu masku. Ponošio se svojim španskim, umeo je lepo da veze, skromno i kitnjasto. – *Patrón, con todo respeto,*** donosim ti danas veličanstveno blago. Trebalo mi je dva dana da ga izvadim iz pećine.

Nije bilo odgovora. *Niko ne priča sa Rejesom. Niko čak i ne vidi Rejesa.* Haratelj se steže grlo. Uvideo je svoju grešku. – Ova maska je stara petsto godina, nastavio je. – Mesto joj je u muzeju. CNN, *Nešenel džiografik* – svi bi poludeli. Napravljena je da jednog moćnog čoveka učini bogom.

Rejes je gledao u njega kao da mu lice bukti.

Haratelj pokuša ponovo, direktnije. Glas mu je popuštao, pantalone, petlja. Trebala mu je lova, spid. Trgao je glavu boreći se da se pribere, podigao bradu. – Vredi bar dvadeset hiljada, ali daću je za deset. Danas.

Rejes ga nije gledao u oči. Haratelj je u početku mislio da je zabrljao nešto na španskom, a onda shvatio ponižavajuću istinu: Rejes ga je smatrao za idiota narkomana koji izmišlja.

* Šp.: Druže, daj jednu cigaru. (Prim. prev.)

** Šp.: Gazda, uz dužno poštovanje. (Prim. prev.)

U grudima mu se razbukta gnev. Mogao bi da napravi neku glupost. Butina mu se tresla u farmerkama. Sat je kucao, ili možda njegovo srce.

Rejes baci svežanj pezosa. Svežanj je ležao na podu kao strvina koju niko neće da pipne. Alfonso pride, uze masku. Haratelj kleknu pored novca, bio je dovoljno pametan da ga ne broji.

Rejes zareža: – A sad mi donesi još jednu.

PRVI DEO

Nosila sam masku gotovo celog života. Većina ljudi je nosi. Kao mala, pokrivala sam lice rukama misleći ako ja ne vidim oca, da ne vidi ni on mene. Pošto to nije upalilo, krila sam se iza maski za Noć veštica: klovnovi i veštice i Ronald Mekdonald. Mnogo godina kasnije, kad sam otišla u Meksiko, shvatila sam dokle maska može da te dovede. Na prašnjavim ulicama seljani su se pretvarali u jaguare, hijene, samog đavola. Godinama sam mislila da je nošenje maske način da se počne iznova, da se postane neko drugi. Sad znam da nije tako.

Ana Remzi, iz nedovršenih memoara, 2012.

Prvo poglavlje | ANA

OBUKLA JE CRNO, boju opatica i veštica, boju najusamljenijih kutaka svemira, gde gravitacija ne da ni zračku svetlosti da pobegne, naziv kutija u avionima, onim što daju objašnjenje katastrofe. Odabrala je zelene minduše da joj se slažu uz oči, brusthalter koji joj je isticao dekolte. Sandale s kaišićima oko članka sa štiklom od sedam centimetara, koliko joj je bilo potrebno da ga gleda pravo u oči.

Odvezla se u Muzej umetnosti Metropoliten, pronašla garažu, dala čuvaru da joj parkira kola. Napolju je bilo toliko hladno da joj se maglio dah.

– Neću dugo – reče Ana momku i tutnu mu koji dolar.
– Parkiraj blizu izlaza.

Prijem je već bio počeo. U zasvođenoj dvorani uglašeni gosti su ćaskali i tračarili. Gej muškarci u uskim pantalonama i sa narandžastim kravatama. Blede nimfe u mini-suknjama od tafta, ili s pletenicama, ili s naočarima u stilu Klarka Kenta, pokušavaju da dokažu da mogu biti lepe ma koliko se grozno obukle. Velike dame, donatorke, potomci Rokfelera i Gugenhajma, žene sa imenima poput Tuti i

Oliva, s proređenom kosom natapiranom u rimsku kacigu, s pegavim rukama okićenim narukvicama. *Velvet andergraund* je pevao: „*Biću ti ogleдало*.“

Ana uze čašu šampanjca s poslužavnika koji su pronosili, zagladi haljinu. Verenički prsten joj sevnu. Pokraj nje su promicala znana lica. Umetnici. Poznate ličnosti. Kritičari. Čovek koji je bio navaljivao da spava s njim. Rekla mu je da to više ne radi. Sa Dejvidom je. Monogamna, vrlina koja zvuči kao bolest.

Šampanjac ju je uhvatio. Nije pojela ništa sem krofne ujutru. Ispila je šampanjac, uzela drugu čašu, pa pošla da nađe Dejvida prolazeći pored *Kembelovih* supa u konzervi, Merilin, kitnjastih crno-belih filmova iz Fabrike. Sve jeftino i drečavo i jedno te isto.

Našla ga je u centru pažnje u sali Dejmijsena Hersta, kako ćaska pored ajkule u formalinu. Gledala ga je u oči i nije osećala ništa. Tri godine koje su proveli zajedno – šesir na sklapanje. Umesto da ga ošamari ili zarida, ona je zaronila duboko u sebe i izvukla ljubav, pustila je da joj zrači na licu. Otkrila je celo svoje biće, možda prvi put. Do pre samo nekoliko sati učinila bi sve da ga usreći.

Dejvid joj se javio vragolastim osmehom. Krug ljudi oko njega se raširi da je primi.

Crna, boja žalosti.

Crna, boja koju ne možeš da vratiš.

– Ana – kazao je. – Izgledaš...

Bacila mu se u zagrljaj i pribila usne uz njegove. Nije to bio srdačan poljubac u znak pozdrava ili ponovnog susreta, već strastven zagrljaj. Gole ruke obavila mu je oko glave, prstima se igrala njegovom kratkom kosom, grudi pripila uz njegove revere, karlicom mu čikala kukove, da, tu. On se ukruti postiden i iznenađen, a onda je privuče bliže. Ana je u

poljubac unela sve što je imala, tri godine ljubavi i poverenja, tri godine planiranja sutrašnjice, i dana posle, tri godine jebene monogamije. Ubacila mu je topao jezik u usta u isti čas kad mu je zavukla prste u prsni džepić.

Crna, boja seksa.

Crna, boja koja ostaje iza požara.

Pustila ga je. Dejvid zbunjeno nabra čelo. Napućio je usne kad je zavukao duge prste u usta i izvadio nešto iz njih. Radoznali gosti se nagnuše; na ozarenim licima im pohotno oduševljenje dok su posmatrali uvek pribranog Dejvida Flekstona, kustosa za modernu umetnost u Metropolitenu, kako otvara usta i iz njih vadi dijamantski prsten. Još je neobičniji bio njegov nov ukras u džepiću – ženske gaćice bež boje.

Drugo poglavlje | BAŠTOVAN

KAD JE DEVOJČICA iz papirnice objavila da se njena porodica seli u Verakruz, Ugo je osetio kako mu sva krv otiče iz tela. Pitao je *Kad?* a Lola je rekla *Za dve nedelje*, a Ugo je pitao *Otkad znaš?* i Lola je rekla *Juče su mi kazali*. Ugo se ushodaio po papirnici, udarao pesnicom po pultu zato što ga ona ostavlja i zato što će u Verakruzu svaki muškarac videti ono što je on video i mirisati ono što je on mirisao i zato što svaki muškarac koji dođe po papir može da ukrade ono što je sad samo njegovo.

Kao dobra vatra, i njihova je ljubav otpočela s papirom. Ugo je pisao rođaku u Teksasu i bila mu je potrebna tanana hartija na kojoj i najčvršće namere izgledaju kao san. Svratio je u papirnicu i devojčica za pultom mu se nasmešila. Njemu se steglo u stomaku. Nosila je žutu haljinu s belom čipkanom kragnom, učenica, mlada kao rosa. Čipkane rukavice bez prstiju bile su joj zakopčane drikerom. Prva mušterija kupila je olovke, druga je nešto fotokopirala. Vrata se uz zveket zatvoriše, pa njih dvoje, Ugo i devojčica, ostadoše sami među olovkama, kompasima i penkalima s nevidljivim mastilom.

– Izvolite – rekla je.

Ugo otkri svoju žudnju, grimiznu kao persijski ćilim. Devojčica je uvtala kosu, poigravala se njime, obećavala mu dobru uslugu samo ako traži. Ugo ju je u mislima dodirivao nežno koliko mu je to njegova priroda dozvoljavala, prevlačio joj prstima duž butine. Bio je baštovan, čovek svikao da uzgaja zahtevno cveće. Video je da joj prija njegovo obožavanje. Godilo joj je što mu je neodoljiva, kolač u poslastičarnici suviše lep da bi se pojeo. Bio je muškarac. Možda je već samo to opravdavalo što je želeo devojčicu u žutoj haljini, što nije pitao koliko joj je godina. Ako je dovoljno stara da radi u papirnici, dovoljno je stara da barata novcem i muškarcima. Ugo je kazao tačno ono što mu je bilo na pameti: – Došao sam da kupim papir za pisma, a onda sam video tebe.

Pomislio je na svoju ženu. Njeno lice mu sevnu pred očima, optužba tako snažna da je morao da skloni pogled. Posle toga nije više pomišljao na ženu. Ni dok je laskao devojčici, ni dok joj je prelazio prstima s unutrašnje strane ruke. Ni sutradan, kad joj je doneo žute georgine. Ni narednog, kad ju je poveo u stražnju sobu, zavukao joj ruku među noge i otkrio da devojčica iz papirnice svakog dana dolazi na posao vlažna i gladna.

Ugo se vraćao svakog popodneva. Skinuo bi devojčici slušalice, poslušao ritam Romea Santosa, pa izneo nepristojnu ponudu. Ljubio joj je uho, češljao kosu prstima, kredom joj šarao po koži. Kad bi se neka mušterija oglasila (– Ima li koga?), pribio bi joj lenjir uz grlo. Kad bi se vrata zalupila, devojčica se smejala, lizala mu dlan. Želja mu je plamtela kao šibica. Želeo je da uzme njenu mladost. Želeo je da joj podigne piramidu što seže do sunca. Želeo je da je stavi u kavez, hrani guavom i svakog dana seje u nju svoje seme. Želeo je da mu ovo dete rodi dete koje će ih oboje nadživeti.

Kad bi ga uzela u usta, zvala ga je tatica. Nije stvarno bila dete. Imala je grudi, malje. Čipkane rukavice slagale su joj se uz veš. Bila je dovoljno velika da nije mogao da joj pomogne oko domaćeg zadatka. Odgurnuo je njenu knjigu iz matematike preko pulta, zadigao joj haljinu i ušao u nju šapućući joj: – Mala učenice, evo šta ja znam.

A sad ga je ostavljala. Članci prstiju su mu krvarili u prevojima. Viđao je muškarce kako udaraju pesnicom u zid i sad je razumeo to zadovoljstvo. Ponovo je zamahnuo.

– *Basta** – povika devojčica i povuče ga za ruku. – Imam nešto da ti dam.

Odvukla ga je u stražnju sobu. Ugo se sruči na stolicu. Devojčica mu sede u krilo okrenuta ka njemu i pruži mu paketić. On povuče mašnu rešen da bude nežan, da se pokaže u najboljem svetlu. Knjiga o astečkoj istoriji. Video je koliko je ponosna na svoj zreli poklon i zapitao se je li mu knjigu poklonila što govori nahuatl, jezik Meksika, njegovih predaka, jednog od prvobitnih astečkih naroda, ili mu šalje poruku da će ona jednog dana otići na fakultet, biti nešto više od prodavačice trudne u dvadesetoj koja rađa dete za detetom i živi u dvosobnoj kući iz koje štrči armatura za sprat koji nikad neće biti sazidan. Prelistao je knjigu – Akamapičtli, astečki ratnici i sveštenici – osećajući se slabo pred tim hrabrim ljudima. Lola ga je milovala po glavi, tešila ga. Bolnom rukom zgrabio je porub njene haljine.

Uzela je naglas da čita. – *Astečki sveštenici podnosili su ljudske žrtve da bi se sunce svakog jutra rađalo. Biti žrtvovan bila je najveća čast kojoj se jedan smrtnik mogao nadati, to beše jemstvo da će mu duša večno kao bog živeti u raju.*

* Šp.: Dosta. (Prim. prev.)

Sveštenik bi poveo odabranog ratnika do Velikog hrama i izvadio mu srce što je još bilo.

Lola mu obavi ruke oko vrata. – Da tebe žrtvuju, koliko bi još tvoje srce tuklo za mene? Koju bi ti žrtvu prineo za našu ljubav?

Razdragano je koketovala.

– Zauvek, moja žuta učenice. Ponudio bih ti srce na zlatnoj tacni, a kad bi me pojela, zauvek bih živio u tebi.

Zadovoljna, devojčica poče da mu se klacka u krilu, dunu mu u uho i nastavi da čita: – *Žrtvu bi skuvali, a oni koji bi pojeli njeno meso bili bi osnaženi. Glavu bi okačili na stalak s lobanjama, a odranu kožu nosili pri verskim obredima. Ništa se nije bacalo. Nепrestano ubijanje umirivalo je gladne bogove i održavalo ravnotežu u svemiru. Narednog jutra nebo bi se okupalo rumenom svetlošću, u spomen na krv prolivenu u njegovu čast.*

Devojčica zbaci japanku, promrda blistavim prstima. – Isto kao Isus. Božji sin koji je umro zarad naših grehova. Mi sad na pričesti uzimamo njegovu krv i telo.

– Kao ljubav. – Ugo joj zaviri pod bluzu. – Krv prolivam zbog tebe.

Nešto u devojčici prepuče.

– Koju krv? – podrugnula se. – Koja žrtva? Dolaziš ovamo, isprazniš se i odeš kući svojoj debeloj ženi i kokoškama. Ako me voliš, ostavi svoju ružnu ženu i oženi se sa mnom. Kazni mog oca, koji me posmatra kroz vrata kad se skidam.

Ugo je uhvati za bradu. – Lažeš. Otac ti je advokat.

– Otac mi je advokat koji viri kroz odškrinuta vrata.

– Ubiću ga i ukrašću te.

– Ne bi ti to smeo.

Ugo je ošamari. Uхватила se za obraz, ali nije zaplakala. Od njenog ledenog pogleda srce mu je stalo. Zario je lice u

njene grudi, udisao vazduh koji je ugrijala. *Gleda previše telenovela. Igra ulogu.*

– Otac te nikad nije pipnuo – kazao je.

– Od požude noćima ne spava. Šunja se hodnikom kao ris.

Ugo oseti kako klizi unazad, kako gubi oslonac. Nije želeo da se oženi devojčicom niti da naudi njenom ocu. Sviđalo mu se ovako kako je, žuta popodneva poređana kao knjige na polici. Voleo je čak i papirnicu: miris mastila, šarene olovke i sveske pod staklenim pultom. U papirnici se ponovo osećao kao dečak, samo uz seks kao bonus, užitak koji svaki dečak sluti nagrada mu je ako ikad uspe da odraste.

– Daj mi vremena – molio je. – Sve ću srediti.

Ali ništa nije sredio. Svakoga dana odlazio je kući, okopavao leje sa cvećem i jeo skroz prazan. Kad ga je žena pitala šta mu je, rekao je da je sve u redu, a ona mu je skuvala čaj od bilja iz bašte i potražila savet od vrača. Vrač joj je smešao ljubavni napitak kojim mu je naprskala čarape.